

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica Contra Horvm Temporvm Hæreses

In Qvibvs Quatuor Euangeliorum illi textus explicantur, quibus vel hæretici hodie (maximè Caluinus & Beza) ad sua dogmata propugnanda vti solent, vel ad hæreticorum dogmata impugnanda Catholici vti possunt

Antidotorum Evangelicorum D. Thomæ Stapletoni, S. Theol. Doctoris, & in Academica Louaniensi S. Script. Professoris Regij, Pars Altera - In Sacrosanctum Euangelium secundum Ioannem

Stapleton, Thomas

Lvgdvni, 1595

30. Ego & Pater vnum sumus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39480

est, nihil ago nisi auspicijs Dei: ita ut mutua sit inter me & Patrem coniunctio. Neque enim hic de essentia unitate sermo habetur, sed de manifestatione diuina potentia in Christi persona, unde constabat diuinitus missum esse. Hæc ibi. Eodem adhuc modo, eademque impietate, eadē Christi verba in postremo ante passionē sermone studiose repetita, ut discipuli eum id crederent esse quod erat, Deum verum Deo Patri æqualem, deprauat iterum Calvinus. Dicenti enim Philippo, *Domine, ostende nobis Patrem, & sufficit nobis*, respondit ei Iesus: *Philippe, qui videt me, videt & Patrem meum. Non credis quod ego in Patre & Pater in me est? & rursum: Non creditis quia ego in Patre, & Pater in me est? Alioquin propter ipsa opera credite.* Hæc verba (ait Calvinus) non ad diuinam Christi essentiam refero, sed ad modum reuelationis. Nec simpliciter disputat Christus quid sit in se, sed qualis debeat agnosci à nobis. Virtutis potius quam essentia elogium est. Hæc ille ibi. Luculentissima diuinæ Scripturæ verba, quibus Christus verus Deus, & Patri, quoad substantiam, æqualis probatur, & contra impios Arianos à doctissimis Patribus probari semper solet, homo procax & superbus, vel ut Ariana hæresi fenestram aperiret nouam, vel ut præter ac supra veteres eruditissimos ac sanctissimos Patres aliquid singulariter sapere videretur, penitus deprauat.

Ioan. 14.

Et primùm quidem ex ipso contextu, de unitate substantiæ, & non voluntatis, Christum dixisse, *Ego & Pater unum sumus*, ipsa causa dicendi manifestè docet. Quum enim electos vocasset oues suas, & se eis vitam æternam dare affirmasset, addens quoque quod nemo raperet eas de manu eius, quia hæc omnia diuinæ solius potestatis essent, ideoque Iudæis hæc à Christo nimis arroganter dicta videri possent, duplici argumento potestatem suam confirmat. Primùm, quia ut homo à Deo Patre summam potestatem ipsamque diuinitatem naturæ suæ humanæ hypostaticè coniunctam accepit, *Pater meus*, inquit, *quod dedit mihi, maius omnibus est: & nemo potest rapere de manu Patris: vbi intelligitur conclusio, Ergo nec de mea.* Alterum argumentum est, quia ipsemet Deus quoque est, & eiusdem cum Deo naturæ ac potestatis: propter quod dicit, *Ego & Pater unum sumus*. Sic hunc locum tractat D. Basil. lib. 1. contra Eunomium. Eodem modo interpretatur Ambrosius lib. 3. cap. 18. de Spiritu S. & de fide lib. 1. cap. 1. Chrysostomus quoque homil. 60. in Ioannem, vbi notat optimè inferri. *Si unus sunt*

Arianismus Calvinus refutatur.

potentia & virtutis, esse etiam unius & eiusdem substantia. Quare hunc imprimis locum opposuerunt Patres Arianis, ut Filium Patri nec *ὁμοούσιον*, nec *ὁυσιούσιον*, sed *ὁμοῦσιον*: id est, nec similis tantum naturæ (ut olim Eanomius) nec simul habentem essentiam, quasi radicalem ac primitivam à seipso, ut hodie Calvinus) sed consubstantialem, siue eiusdem planè substantiæ cum Patre, id est, à Patre, non à seipso, quia Dei filius est. Sic Athanasius serm. 4. contra Arianos, & aliis multis in

*Calvini
glossa A-
rianorum
evasio.*

*Vide An-
tonii Pos-
sevini de
atheismis
heretico-
rum.*

*In Præfat.
refutat
blasphemæ
Apolog.
Danæi,
an. 1583.*

Ioan. 5

locis, & Hieronymus ad Esa. cap. 6. Glossa autè Calvini, quod de consensu voluntatis, non de unitate essentiæ Christus illa verba dixit, ipsissima fuit Arianorum evasio, ut refert S. Augustinus, eamque refellit contra Maximianum Arianorum Episcopum lib. 2. ca. 12. & lib. 3. cap. 12. Hæc sanè ob causam novè hodie Arianis in Transilvania & Polonia, in publica disputatione cum ipsis Lutheranis & Calvinistis habita, circa huius loci sententiam Calvinum iudicem appellarunt, & ab ipso Calvino Arianam se accepisse doctrinam professi sunt. Quæ in Transilvania sicuti ex Catholicis sunt Lutherani, ex Lutheranis Calvinistæ, sic ex Calvinistis sunt novi Arianis: & sicut Calvinistæ multa à Luthero se accepisse ostendunt, propter quæ deserto Luthero sua singularia dogmata ipse Zwinglius ac Calvinus orbi obtulerunt; sic Ariani multa se tam à Luthero quàm à Calvino accepisse profitentur, propter quæ desertis utrisque Arianis esse malunt quàm Catholicis Christianis. Inter cætera autem hic vnus locus & alia à me citata tanto studio à Calvino deprauata, hanc audacibus & impiis hominibus occasionem deiere. Quo nomine rectè & merito Calvinistas accusat primarius quidam Lutheranus, Iacobus Andreas Smidelinus, Tubingensis Academiae, ut seipsum scribit, Doctor & Cancellarius. *Minimè* (inquit) *mirandum est, ex Calvinianis in Polonia, Transilvania, & Hungaria, quæ in locis, quamplurimos ad Arianismum, quosdam etiam ad Mahometismum accessisse, quorum impietati hæc Calviniana doctrina viam parat.* Hæc ille, citatis quibusdam Calvini in Christum blasphemis, & diuinæ Scripturæ depravationibus. Vix enim apud Ioannem (qui diuinitatem Christi maxime astruebat, propter ipsum Cerinthum qui eam negabat) vnus locus est qui Christum esse Deum doceat, quem suo fomento Calvinus non corrumpat. Præter loca superius citata pauca adhuc adiciam. Ad illa Christi verba, *Pater dicitur Filium, & omnia demonstrat ei quæ ipse facit*, Patres reprehendunt, qui ex his verbis Christi diuinitatem astruunt. Dicitur enim

enim Pater demonstrare Filio omnia quæ facit, quia cognitionem quam habet Filius, Pater dat. Communicat enim Pater Filio scientiam cum essentia, & hoc est demonstrare: sicut Filium discere à Patre, seu videre facientem Patrem, est accipere cognitionem à Patre sicut & naturam. Sic hæc verba exponunt doctissimi Patres, Cyril. Alexand. & S. August. in suis ad hunc locum commentariis. Sed hic bonus Calvinus, magis Arianis fauens quàm doctissimis Patribus deferens, ait. *Quàm dura sit & coacta veterum expositio, nemo non videt.* Quod autem illic adfert, ita durum & coactum est, ut Christi disputationem, qui se hic Deo æqualem ostendere voluit, prorsus inanem faciat. Simili arrogantia & impietate vitur in illis Christi verbis: *Hunc enim Pater signavit Deus.* Causam illic reddit Christus non solum cur filius hominis cibum vitæ æternæ dare possit, sed etiam cur caro ista secundum quam erat filius hominis, eibus possit esse vitæ æternæ: quod verumque in præcedentibus dixerat. Nempe quia *hunc Pater signavit Deus*: id est, huic homini Pater velut sigillo diuinitatem impressit & vniuit. Sic hunc locum exponunt S. Augustinus, S. Hilarius, & S. Cyrillus Alexandrius, omnes hæreticorum sui temporis antagonistæ fortissimi, & Scripturarum interpretes diligentissimi. Sed horum sententiam in fauorem Arianorum rursus taxat Calvinus. *Perperam hunc locum veteres ad diuinam Christi essentiam torserunt, quasi signatus dicitur, quia character est & expressa imago Patris.* Hæc est rursus hominis arrogantia qua Patres taxat, & impietas qua Catholicos contra Arianos exarmat, & fortissima diuinarum Scripturarum tela è manibus eripit. Sed non est hic impietatis eius finis aut arrogantia modus. Quum illa Christi verba, *Non possum ego à meipso facere quicquam*, studiosè admodum exponant SS. Patres, ut diuinæ eius naturæ nihil præiudicent, ideòque tam secundum diuinam naturam, quàm secundum humanam illa intelligi posse doceant; secundum diuinam quidem, quia sicut essentiam sic omnem operationem à Patre accepit, cuius filius naturalis est, (in quem modum Ambrosius, Augustinus, Chrysostomus, & Cyrillus hæc verba interpretantur,) secundum humanam verò, quia iuxta illam à Deo totum accepit quod habuit, sicut & nos, ut idem Cyrillus & D. Hieron. lib. 2. aduersus Pelagianos accipi posse iudicant, totam hanc SS. Patrum diligentiam & iudicium Calvinus pro more suo flocci faciens, magisque Arianis patrocinari, quàm doctissimis Ecclesiæ luminibus subscribere

Cyrl. lib.
2. cap. 137.
in Ioan.

August.
tract. 21.
in Ioan.

Ioan. 6.

August.
tract. 25.
in Ioan.
Hilar. lib.
8. de Tri-
nitate.

Cyrl. lib.
3. cap. 29.
in Ioan.
Ioan. 5.

Serm. 20.
in Psalm.
118.

Tract. 22.
in Ioannē.

Homil. 38.
in Ioan.

Lib. 2. cap.
1. 16. in
Ioan.

volens, ad eundem locum ita garrit. *Superuacuum foret hic subtiliter disputare, à seipso an aliunde possit filius Dei, quod ad aeternam eius diuinitatem spectat. Neque enim talibus argutiis nos occupare voluit. Proinde nulla erat causa cur se tam anxie torquerent veteres in repellenda Arii calumnia.* Hæc idcirco homo impius facit, vt suam peculiarem & nouam aeternam

Caluini propria hæresis circa filiū Dei. *trix in filiū Dei, qua vult filium Dei à seipso Deum esse, non à Patre, aliquo modo stabiliat. Quam eius nefariam hæresim, vt & alias permultas, circa Beatiss. Trinitatis ac Christi diuinitatis mysteria, ex ipsius Caluini scriptis diligenter collegit, doctèque refutauit, Franciscus Feuardenius Gallus, vt de fide Catholica præclare meritis.*

In Dialo- gis contra 174. hæreses Caluini Vnum adhuc exemplum adiciam, quo Caluini impietas luculentior apparet. Celebris est ille sermo quo Christus dixit, *Pater maior me est*, nec in ore Arianorum aliquid frequentius. Illi enim (ait ad hæc verba Caluinus) vt Christum potentiam refert, quasi ideo hæresis damnati essent, quod filium Dei à Patre, & ex Patre esse, ac ratione originis secundam diuinis personam dicerent, quod reuera Caluinus negat, vt modò dictum est; quum potius idè hæretici fuerint, quia Christum esse Deum omnino negabant, & creaturam esse, quamuis non sicut cæteras creaturas, impie assererent, quæciebant minorem esse Patre. Patres orthodoxi, vt tali calumnia ansam præciderent, dicebant hæc verba debere ad humanam naturam referri. Atqui vt impie (nempe in sensu Caluini iam explicato) hoc testimonio abusi sunt Ariani, ita nec recta consentanea fuit Patrum solutio. Hic enim neque de humana Christi natura, neque de aeterna eius diuinitate sermo habetur.

Hæc ille impius: quasi Christus hoc loco disertissime de sua exaltatione non sit loquutus. *Vado* (inquit) *ad Patrem, quia Pater maior me est*, id est, vado exaltandus & glorificandus, deposita iam exinanitione ac humilitate mea, completa dispensatione quam suscepi. Patres tamen diligentissime hæc verba expendunt ac trutinant, & vel ratione originis Patrem se vt Deo maiorem vocasse Christum exponunt (vt aliquando Athanasius, Basilus, Nazianzenus, Hilarius, Origenes) vel ratione humanitatis, quod clarum ac perspicuum est, vt idem Hilarius lib. 9 & D. Augustinus tract. 78 & Leo Magnus sermone 3. de Pentec. idem quoque Athanasius in disputat. contra Arianos in Conc. Nicæno, & coram Probo Iudice, demum Cyrillus in Ioan. lib. 10. cap. 9. Neutrum tamen ab-

Orat. 2. eöt. Arianos. Lib. 4. contra Eunomium. Orat. 4. Theolog. Lib. 9. & 11. de Trinitate. Homil. 2. indiuerfos.

mittit Calvinus, magis eligens Arianorum causam in medio relinquere, quasi necdum satis refutatam, quam grauissimorum Patrum iudiciis sese accommodare. Minus nunc miretur quisquam si in dogmatibus hodie controuersis tam procaciter Calvinus cum suis vniuersæ Antiquitatis testimonia ac iudicium reiiciat, postquam in eo dogmate quod nobiscum amplecti videri vult, Patrum tamen expositiones penitus negligit atque contemnit. Sic nempe nouis Arianis latissimam fenestram aperire Calvinus voluit. Idem in Iudæorum gratiã quam diligenter præstiterit, ex multis diuinæ Scripturæ testimoniis insigniter è Caluino deprauatis luculenter ostendit Aegidius Hunnius in Academia Vitebergensi Professor.

In libello
Caluinus
Iudæorum
an. 1593.

IN IOANNIS CAP. XI.

Infremuit spiritu, & turbauit semetipsum.

DOCET aperte hic locus, docentque doctissimi Patres, turbationem hanc, quam Christus hic ostendit, non fuisse in eo, sicut in nobis frequenter est, inuoluntariam, sed liberam, liberè que pro tempore & loco à seipso certa deliberatione assumptam. Dicit enim textus: *turbauit seipsum*. Non dicit, turbatus est. Sic instante passione, *cœpit contristari & mœstus esse*: id est, quando voluit, & ante vllam iniectam necessitatem, liberè suos affectus ad tristitiam & dolorem voluntarium, proposito sibi imminente passionis obiecto, excitauit. Quare D. Hieronymus ad illum locum. *Aliud est contristari, aliud incipere contristari: quia propassio in Domino erat, passio humana non erat*. Sic D. Augustinus in hunc ipsum locum. *Turbaris tu nolens, turbatus est Christus quia voluit: Esuriuit Iesus, sed quia voluit: Dormiuit, sed quia voluit: Contristatus est, sed quia voluit. Mortuus est, sed quia voluit. In illius potestate erat, sic vel sic affici vel non affici. Anima & caro Christi cum verbo Dei vna persona est, unus Christus est. Ac per hoc ubi summa potestas est, ibi secundum voluntatis nutum tractatur infirmitas: hoc est, turbauit semetipsum. Hæc Augustinus. Et adhuc alio in loco. *Ipsè Dominus Iesus in forma serui agere vitam dignatus humanam, sed nullum habens omnino peccatum, affectiones humanas adhibuit, ubi adhibendas esse iudicauit. Neque enim in quo verum erat hominis corpus, & verus hominis animus, falsus erat humanus affectus. Cùm**

Christus
humanos
affectus
liberè susce-
pit.

Matt. 26.

In Com. ad
cap. 26.

Matth.
Tract. 49.
in Ioan.

De Ciuit.
Dei li. 14.
cap. 9.